

N:o 27.

Herr L. Börjesson, om utsträckning i fatalitetiden för anmälan om försäljning till staten af skattefrälseräntor.

Den 11 september 1885 utfärdade Kongl. Maj:t förordning om inlösen till staten af skattefrälseräntor m. m. Uti § 7 af nämnda förordning stadgas, att räntegare, som vill begagna sig af den i förordningen bestämda rättigheten att till staten försälja sina frälseräntor, skulle anmäla sig i kongl. kammarkollegium före den 11 september 1886. Denna förordning tillkom på grund af Riksdagens beslut derom, att räntegifvarne å dessa hemman skulle komma att ske samma rätt som de hemmansegare, hvilka erlägga ränta och tionde till staten, nemligen att erhålla 30 procent afskrifning å dessa utlagor.

Nu är förhållandet så, att drottning Kristina den 2 april år 1653 försålde en del hemman uti Hallands län till en holländsk handlande, Adrian Tripp, dels skatte- och dels städjehemman, deraf under tidens lopp alla städjebönderna och en del bönder å skattehemmanen inköpt sina räntor; dock återstår ännu omkring ett tjugotal frälsehemman, som betala sina räntor till Trippska arfvingarne i Nederländerna.

Under sistlidet års riksdag efterfrågade jag, om staten sänder Trippska arfvingarne något exemplar af ofvannämnda förordning, och erhöll jag det svar, att staten ej sänder något exemplar. Jag efterhörde sedan i kammarkollegium, om Trippska arfvingarne till staten hembjudit sina frälseräntor, men fick det svar, att så ej skett.

Jag gick då in till kongl. utrikesdepartementet med skriftlig begäran, att departementet ville underrätta Trippska arfvingarnes ombud, herr J. A. Grothe i Utrecht, om innehållet af förenämnda kongl. förordning, i ändamål att förmå arfvingarne att inom laga föreskrifven tid begagna sig af de fördelar, åberopade kongl. förordning bereder dem.

Den 25 sistlidne juni erhöll jag bref från kabinettssekreteraren Lagerheim derom, att utrikesdepartementet underrättat herr J. A. Grothe om förhållandet samt att herr Grothe svarat, att han vidtagit åtgärder för att vinna samtliga arfvingarnes samtycke till begäran om försäljning, men att dervid uppstått svårigheter af tvenne slag: 1:o) derigenom att en del arfvingar, som innehade helt obetydliga arfslotter, visat föga benägenhet att inlåta sig på frågan, och 2:o) att åtskilliga arfvingar utflyttat till Ostindien, der deras vistelseort för närvarande vore okänd, hvadan det vore ovisst, om deras samtycke kunde utverkas före september månad, samt att herr Grothe sagt sig icke ega någon personlig del i frågan. Fatalietiden gick således till ända.

Som det är troligt att Trippska arfvingarne gerna vilja sälja sina frälseräntor till så hög betalning, som den staten erbjuder, derest de i god tid derom blifva underrättade, och det dessutom är hårdt för dessa skattefrälsebönder att icke komma i åtnjutande af 30 procent afskrifning på sina frälseräntor, så har jag ansett, att Riksdagen borde fatta beslut om förnyad och utsträckt fatalietid för hembjudande af dessa räntor, så lång, att Trippska släkten får god tid att underhandla med de af dessa arfvingar, som bo i aflägsse länder.

Jag yrkar, med anledning af ofvanstående,

att Riksdagen måtte besluta ny fatalietid för inlösen af skattefrälseräntor, så långt utsträckt, att Trippska arfvingarne få rundlig tid att underhandla med sina utrikes boende medintressenter, t. ex. ett år eller två från nya förordningens datum.

Om remiss till statsutskottet anhålles, och skall jag derstädes prestera tvenne från kabinettssekreteraren Lagerheim erhållna bref i frågan.

Stockholm den 9 maj 1887.

Lars Börjesson.
